

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členiek JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci žalobcu: **R. R.**, nar. X.X., štátny príslušník Indickej republiky, toho času miestom pobytu Rakúsko, miesto doručenia adresa advokáta JUDr. B. B., zastúpený JUDr. B. B., advokátom, H.H., proti žalovanému: **Riaditeľstvo cudzineckej polície**, Štefánikovo nábrežie č. 7, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. p. UHCP-2-4/RCP-BB-SK-2010 zo dňa 08.02.2010, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2Scud 3/2010-42 zo dňa 23.06.2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2Scud 3/2010-42 zo dňa 23. júna 2010 **p o t v r d z u j e .**

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 152,65 € k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. B. B. - advokáta, H.H., v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 2Scud 3/2010-42 zo dňa 23.06.2010 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, v platnom znení (ďalej len „O. s. p.“), preskúmané rozhodnutie žalovaného č. p. UHCP-2-4/RCP-BB-SK-2010 zo dňa 08.02.2010, vec mu vrátil na ďalšie konanie a zaviazal ho uhradiť žalobcovi na trovách konania sumu 722,07 eur.

Krajský súd uviedol, že v danom prípade došlo k rozporu posudzovania verejného záujmu vo vzťahu k žalobcovi a to v tom smere, či prevažuje záujem na jeho prítomnosti na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) z dôvodu neukončeného trestného stíhania alebo na jeho neprítomnosti a dôvodoch vyhostenia, pretože nespĺňal podmienky preukázania totožnosti a oprávnenosti pobytu na území SR. Žalovaný sa s touto rozporuplnosťou poriadne nevysporiadal, resp. vysporiadal sa s ňou v tom zmysle, že dôvody na jeho prítomnosť nie sú tak závažné, pretože sa môže brániť v trestnom konaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu, ktorého už má určeného ex offio a priklonil sa k uznaniu prednosti záujmu na jeho neprítomnosti na základe zistenia, že žalobca sa zdržiava na území SR bez platného cestovného dokladu alebo iného dokladu oprávňujúceho na pobyt. Žalovaný tak uprednostnil formálno-právnu stránku veci pred hmotno-právnu, súvisiacou s posúdením článku čl. 6 a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

Krajský súd vychádzal z čl. 50 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky, v platnom znení (ďalej len „Ústava SR“) a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru a konštatoval, že nie je rozhodná tá skutočnosť, či obvinený už využíval svoje právo na obhajobu prostredníctvom určeného alebo zvoleného právneho zástupcu, ale tá skutočnosť, že ústava mu zaručuje aj možnosť obhajovať samého seba. Nikto iný nemal právo rozhodnúť o tom, či sa obvinený bude obhajovať sám alebo prostredníctvom právneho zástupcu. Právo obhajoby je jedným zo základných ľudských práv, ktoré je nutné rešpektovať a ktorých obmedzenie by mohlo vyplývať len zo zákona. Podľa názoru krajského súdu sa žalovaný mylne domnieval, že takéto obmedzenie je prípustné, pretože zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“), platného do 14.01.2010, v § 61 umožňuje cudzincovi, ktorý je administratívne vyhostený z územia SR, prostredníctvom Ministerstva vnútra SR povoliť vstup, ak

je jeho pobyt v záujme SR a vec nemožno vybaviť v zahraničí. Krajský súd uviedol, že počas priebehu trestného konania má obvinený nielen právo, ale aj zákonnú povinnosť zúčastňovať sa na jednotlivých procesných úkonoch a toto právo nie je možné obmedziť s poukazom na to, že tieto úkony, resp. účasť na nich sa môže vykonávať prostredníctvom právneho zástupcu.

Krajský súd mal výhrady aj voči právnemu hodnoteniu žalovaného vo vzťahu k čl. 8 Dohovoru. Žalovaný právne irelevantným spôsobom negoval skutočnosť, či žalobca môže byť otcom dieťaťa narodeného zo spolužitia s občiankou SR a či sa s ňou zdržiava na spoločnej adrese a trvalo tam žije. Krajský súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 42Sp 142/2009 zo dňa 15.02.2009, ktorým bol žalobca zaistený pre účely vyhostenia a ktoré Krajský súd v Trnave zrušil a vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že správny orgán sa nedostatočne vysporiadal s otázkou spolužitia žalobcu s N. K..

Krajský súd tak, na základe uvedeného, dospel k presvedčeniu, že rozhodnutie žalovaného trpí vadou zákonnosti predovšetkým v tom, že právne nesprávne interpretuje oprávnenie žalobcu, vyplývajúce z čl. 50 Ústavy SR a z čl. 6 Dohovoru a na ne nadväzujúce ustanovenie § 34 a nasl. zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, v platnom znení (ďalej len „Trestný poriadok“). Za predčasný pokladal aj záver rozhodnutia vo vzťahu k čl. 8 Dohovoru - aspoň dovtedy, kým sa nepreukáže opak ohľadne spoločného rodinného a súkromného života žalobcu.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný včas odvolanie v celom rozsahu z dôvodu, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) žalobu žalobcu zamietol a trovy konania ako aj trovy právneho zastupovania nepriznal.

Žalovaný poukázal na to, že žalobca, ako štátny príslušník tretej krajiny, potrebuje k oprávnenému pobytu na území SR platný cestovný doklad, ktorý je opatrený vízom alebo povolením na pobyt, čo jednoznačne a preukázateľne žalobca nespĺňal. Žalovaný mal za to, že napadnuté rozhodnutie o administratívnom vyhostení a určení zákazu vstupu v zmysle ustanovenia § 57 ods. 1 písm. c) bod 1 zákona o pobyte cudzincov bolo plne v súlade so zákonom. V zmysle ustanovenia § 58 zákona o pobyte cudzincov boli preskúmané aj prekážky administratívneho

vyhostenia, ktoré sú taxatívne zákonom uvedené, pričom vedenie trestného konania voči cudzincovi nie je ustanovené ako prekážka administratívneho vyhostenia. V tomto smere žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sža/42/2010 zo dňa 08.06.2010 v obdobnom prípade, v ktorom bol cudzinec, rovnako ako žalobca, členom tej istej zločineckej skupiny a boli voči nemu uplatnené také isté procedurálne postupy orgánov činných v trestnom konaní a orgánov cudzineckej polície, ako v prípade žalobcu. V uvedenom rozsudku vyhovel Najvyšší súd SR žalovanému a uviedol, že vo veciach pobytu cudzincov postupujú správne orgány výslovne podľa ustanovení zákona o pobyte cudzincov a nie je možné z ich strany prihliadať na námietky žalobcu, týkajúce sa „protichodnosti“ preskúmaných správnych rozhodnutí a účelu trestného konania vedeného proti žalobcovi.

K výhrade krajského súdu k právnemu hodnoteniu žalovaného vo vzťahu k čl. 8 Dohovoru žalovaný uviedol, že táto sa nachádza iba v printovej forme rozsudku a nebola vôbec spomenutá na ústnom pojednávaní spojenom s vynesením rozsudku. Žalovaný ďalej namietal, že rozhodovanie Krajského súdu v Trnave, ako odvolacieho orgánu vo veci zaistenia pre účely výkonu administratívneho vyhostenia, nebolo v čase odvolacieho konania žalovaného známe a zároveň bolo úplne iným konaním v inej veci. Žalovaný jednoznačne zistil, že pred narodením dieťaťa nemal žalobca záujem zotrvať na území SR a zo spisového materiálu bolo zrejmé, že po neudelení azylu v SR, vycestoval do Rakúskej republiky, kde taktiež požiadal o azyl. Žalovaný mal na základe dokladov, predložených žalobcom k odvolaniu, za to, že žalobca je držiteľom cestovného dokladu a teda mohol byť, v prípade jeho záujmu, zapísaný ako otec dieťaťa ihneď po jeho narodení. Zapísať za otca sa dal až dňa 16.12.2009, t.j. až po vydaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení zo strany prvostupňového správneho orgánu a pri dublinskej procedúre dňa 12.01.2010, aj počas celého dublinského konania, žalobca neuviedol žiadne odlúčenie od dieťaťa. Prvostupňový správny orgán vykonal v rámci svojho konania previerku v mieste pobytu matky dieťaťa a dieťaťa, pričom k osobe žalobcu neboli zistené informácie preukazujúce rodinný vzťah, resp. spoločnú domácnosť. Na záver žalovaný uviedol, že žalobca do súčasnej doby neprejavil žiadny úmysel legalizovať svoj pobyt spoločne so svojim dieťaťom.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného vyjadril, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, prípisom zo dňa 06.09.2010, v ktorom uviedol, že považuje rozsudok krajského súdu za správny. Podľa jeho názoru bolo v konaní preukázané, že žalobca má syna, ktorý je slovenským občanom

a podľa prehlásenia matky dieťaťa a jej rodičov žijú v spoločnej domácnosti a správny orgán sa v zrušenom rozhodnutí nevysporiadal so zásahom do rodinného života. Ako ďalší dôvod pre zrušenie rozhodnutia žalovaného žalobca uviedol nezákonnosť rozhodnutia z dôvodu nesprávneho posudzovania statusu cudzinca. Žalobca bol žiadateľom o azyl v Rakúsku a je povinnosťou SR vydať žiadateľa o azyl tej krajine dohovoru, ktorá je zodpovedná za rozhodnutie o jeho žiadosti. Na základe uvedeného žalobca Najvyššiemu súdu SR navrhol, aby odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil a žalovaného zaviazal k náhrade trov odvolacieho konania.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O. s. p. sa v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, postupuje podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku „Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov“.

Podľa § 250i ods. 1 veta prvá O. s. p. je pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Z obsahu administratívneho spisu bolo zistené, že pri prepúšťaní z Ústavu na výkon väzby v Banskej Bystrici dňa 11.12.2009 bol žalobca kontrolovaný pracovníkmi Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica (ďalej len „OCP PZ Banská Bystrica“) na oprávnenosť pobytu, plnenia účelu pobytu a dodržiavanie povinností cudzinca a žalobca sa preukázal dokladom žiadateľa o azyl v Rakúskej republike. Keďže uvedený doklad neoprávňoval žalobu na pobyt na území SR, bol predvedený na OCP PZ Banská Bystrica za účelom podania vysvetlenia.

Do zápisnice o vyjadrení zo dňa 11.12.2009 žalobca uviedol, že nemá u seba nijaké platné osobné doklady, ženatý nie je, ale má na Slovensku priateľku - N. K., s ktorou má syna, M. J. K., nar. X.X., v ktorého rodnom liste však ako otec uvedený nie je, nakoľko nemal nijaké platné doklady, ktorými by sa preukázal na matrike. Azyl v Rakúsku bol žalobcovi zamietnutý v septembri

2008, pričom od narodenia syna žil s priateľkou v spoločnej domácnosti u nej doma. Na Slovensku sa teda zdržiaval neoprávnene a čakal na doklady z Indie, keďže sa s ňou chcel oženiť a legalizovať svoj pobyt. Ďalej žalobca uviedol, že bol v tom čase zamestnaný na stavbe u otca svojej priateľky, pracoval brigádne, načierno, bez dokladov a zárobkom za prácu prispieval na domácnosť. Na záver uviedol, že bol vyšetrovaný za prevádzacstvo, dňa 10.03.2009 bol zadržaný a vzatý do väzby, odkiaľ bol dňa 11.12.2009 prepustený. Doposiaľ nebol nikdy a nikde trestne stíhaný a nikde mu nehrozí nijaký trest.

Z administratívneho spisu prvostupňového správneho orgánu bolo ďalej zistené, že prvýkrát požiadal žalobca o udelenie azylu dňa 14.11.2004, avšak nakoľko dňa 16.11.2004 svojvoľne opustil priestory záchytného tábora a už sa tam nevrátil, bolo konanie o jeho žiadosti rozhodnutím č. p. MU-9275/PO-Ž/2004 zo dňa 29.11.2004 zastavené podľa §19 ods. 1 písm. f) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o azyle“). Druhýkrát požiadal žalobca o udelenie azylu dňa 20.07.2006; rozhodnutím č. p. MU-1178-16/PO-Ž/2006 zo dňa 21.09.2006 nebol žalobcovi udelený azyl podľa § 13 ods. 3 zákona o azyle.

Na základe zistených skutočností vydalo OCP PZ Banská Bystrica dňa 11.12.2009 rozhodnutie č. p. UHCP-68-5/RCP-BB-CP-BB-AV-2009, ktorým žalobcu podľa § 57 ods. 1 písm. c) bod 1 zákona o pobyte cudzincov administratívne vyhostilo z územia SR a určilo mu zákaz vstupu do 11.12.2014. Následne bol žalobca podľa § 62 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov zaistený a umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov (rozhodnutie č. p.: UHCP-68-6/RCP-BB-CP-BB-AV-2009). Proti rozhodnutiu o administratívnom vyhostení sa žalobca odvolal.

Odvolaací správny orgán - žalovaný sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového správneho orgánu a vydal dňa 08.02.2010 rozhodnutie č. p.: UHCP-2-4/RCP-BB-SK-2010, ktorým rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil a odvolanie žalobcu zamietol.

Na základe žaloby podanej podľa § 247 a nasl. O. s. p. preskúmal rozhodnutie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý toto rozhodnutie zrušil rozsudkom č. k. 2Scud 3/2010-42 zo dňa 23.06.2010 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd SR ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj rozhodnutie žalovaného a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p., s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27. apríla 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 57 ods. 1 písm. c) bod prvý zákona o pobyte cudzincov, v znení platnom do 14.01.2010, policajný útvar administratívne vyhostí cudzinca a určí zákaz vstupu do piatich rokov, najmenej však na jeden rok, ak bez oprávnenia vstúpi na územie Slovenskej republiky alebo sa bez oprávnenia zdržiava na území Slovenskej republiky.

Podľa § 58 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bol ohrozený jeho život z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie, alebo v ktorom by mu hrozilo mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, alebo trest. Rovnako nemožno cudzinca administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom mu bol uložený trest smrti alebo je predpoklad, že v prebiehajúcom trestnom konaní mu takýto trest môže byť uložený. Podľa ods. 2 cudzinca nemožno administratívne vyhostiť do štátu, v ktorom by bola ohrozená jeho sloboda z dôvodov jeho rasy, národnosti, náboženstva, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo pre politické presvedčenie; to neplatí, ak cudzinec svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu, alebo ak bol odsúdený za obzvlášť závažný trestný čin a predstavuje nebezpečenstvo pre Slovenskú republiku. Podľa ods. 3 osobu bez štátnej príslušnosti, ktorá má povolený trvalý pobyt, možno administratívne vyhostiť iba v prípade, ak svojím konaním ohrozuje bezpečnosť štátu alebo verejný poriadok a nevzťahujú sa na ňu prekážky administratívneho vyhostenia podľa odsekov 1 a 2.

Podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy SR je nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi (čl. 7 ods. 5 Ústavy SR).

V článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru je uvedené, že každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom a pod písm. f) je uvedené zákonné zatknutie alebo iné pozabavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhodenie alebo vydanie.

Podľa článku 8 ods. 1 a 2 Dohovoru má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlika a korešpondencie a štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Podľa § 47 ods. 1 veta prvá zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v platnom znení (ďalej len „správny poriadok“), musí rozhodnutie obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovie v plnom rozsahu. Podľa ods. 3 uvedie správny orgán v odôvodnení rozhodnutia, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Povinnosť štátnych orgánov Slovenskej republiky rešpektovať súkromný a rodinný život každého vyplýva z čl. 8 Dohovoru. Rešpektovanie týchto základných práv zaručuje v našej vnútroštátnej právnej úprave vyššie spomenutý čl. 16 ods. 1 Ústavy SR a Listina základných práv a slobôd v čl. 10 ods. 2, kde je uvedené, že každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Prvostupňový správny orgán sa vo svojom rozhodnutí otázkou rešpektovania súkromného a rodinného života žalobcu vôbec nezaoberal a to napriek tomu, že žalobca po predvedení dňa 11.12.2009 do zápisnice o vyjadrení uviedol: „*Ja ženatý nie som, mám však na Slovensku priateľku, volá sa N. K., nar. X.X., tr. bytom H.H., okr. D.D.. S touto priateľkou mám aj syna, M... J. K., nar. X.X., v jeho rodnom liste však ako otec uvedený nie som, nakoľko som nemal nijaké platné doklady, ktorými by som sa preukázal na matrike, pracujem však na tom, aby som potrebné doklady doložil. N. poznám po dobu 2 - 3 roky, ona za mnou chodila do Rakúska, kde som bol žiadateľom o azyl, azyl mi však bol zamietnutý v septembri 2008. Ja som sa v tom období, teda od X.X., kedy sa mi narodil syn, žil v spoločnej domácnosti s priateľkou u nej doma. Na Slovensku som sa teda zdržiaval neoprávnene a čakal som na papiere, doklady, z Indie, nakoľko som sa chcel s priateľkou oženiť a legalizovať svoj pobyt. Ja som bol v tom čase zamestnaný na stavbe u otca svojej priateľky, pracoval som brigádne, načierno, bez dokladov, zárobkom za prácu som prispieval na domácnosť, vychádzalo to cca 500 až 600 € na mesiac. Z celou rodinou som vychádzal veľmi dobre, komunikovali sme po slovensky, ja tento jazyk dobre ovládam aj slovom aj písmom“.* Tento nedostatok si prvostupňový správny orgán aj sám priznal vo vyjadrení zo dňa 14.01.2010 k odvolaniu, podanému proti jeho rozhodnutiu, kde uviedol: „*K časti odvolania, v ktorom právny zástupca uvádza, že druhým dôvodom pre napadnutie rozhodnutia o vyhostení je, že účastník konania sa odôvodnene domnieva, že toto rozhodnutie je nepreskúmateľné i z hľadiska jeho nesúladu s čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (č. 209/1992 Zb.) treba uviesť a uznať, že správny orgán sa pri vydávaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení dostatočne nezaoberal súkromným a rodinným životom cudzinca s dopadom opatrenia hlavne na práva dieťaťa (Dohovor č. 104/1991 Zb. o právach dieťaťa).*“ Ďalej v texte síce prvostupňový správny orgán uviedol, že sa otázkou súkromného a rodinného života žalobcu zaoberal, aj keď v odôvodnení to nebolo uvedené, avšak toto tvrdenie neobstojí, nakoľko správny orgán má v odôvodnení rozhodnutia uviesť, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Žalovaný k námietke porušenia čl. 8 Dohovoru uviedol, že rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu skutočne došlo k zásahu do práva na rešpektovanie súkromia a rodinného života,

avšak výlučne v súlade s čl. 8 ods. 2 Dohovoru. Žalovaný dospel k záveru, že tvrdenie účastníka konania o tom, že žije so svojou priateľkou v spoločnej domácnosti na známej adrese, je pre konanie o administratívnom vyhostení a určení zákazu vstupu na územie SR v uvedenom prípade neopodstatnené a deklarovanie účastníka o tom, že má syna, ktorý je občanom SR, považoval za účelové z dôvodu, aby nedošlo k jeho vyhosteniu. Žalovaný mal za to, že žalobca nemal pred narodením dieťaťa záujem zotrvať na území SR a poukázal na to, že v zápisnici žalobca uviedol, že má syna, ale ako otec v rodnom liste dieťaťa nie je uvedený, pretože nemal platné doklady, ktorými by preukázal svoju totožnosť na matričnom úrade, avšak v zápisnici o určení otcovstva zo dňa 16.12.2009 bolo uvedené číslo pasu B5306888, ktorý bol vydaný dňa 18.05.2001 v Indickej republike na žalobcovo meno. Odvolací orgán na základe tejto skutočnosti vyvodil záver, že žalobca je držiteľom cestovného pasu a teda mohol byť - samozrejme v prípade jeho záujmu, ako otec dieťaťa zapísaný ihneď po narodení dieťaťa. Vychádzajúc z informácie Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru D.D., že žalobca si nepodal žiadosť o udelenie pobytu na území SR a na uvedenej adrese neboli k účastníkovi konania zistené žiadne informácie, žalovaný konštatoval, že žalobca nepovažoval za potrebné legalizovať svoj pobyt na území SR ani po narodení dieťaťa a takýto úmysel neprejavil ani do rozhodnutia žalovaného.

Na základe vyššie uvedeného krajský súd správne konštatoval, že záver rozhodnutia žalovaného vo vzťahu k čl. 8 Dohovoru bol na základe dovtedy zisteného skutkového stavu a dôkazov predčasný, aspoň dokým sa nepreukáže opak ohľadne spoločného rodinného a súkromného života žalobcu.

Krajský súd tak zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom okrem vyššie spomenutých výhrad k hodnoteniu súkromného a rodinného života žalobcu v zmysle čl. 8 Dohovoru, vytýkal žalovanému právne nesprávnu interpretáciu čl. 50 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru a na ne nadväzujúceho § 34 a nasl. Trestného poriadku.

Krajský súd uviedol, že v predmetnom prípade došlo k rozporu posudzovania verejného záujmu vo vzťahu k žalobcovi a to v tom smere, či prevažuje záujem na jeho prítomnosti na území SR z dôvodu neukončeného trestného stíhania alebo na jeho neprítomnosti a dôvodoch vyhostenia, pretože nespĺňal podmienky preukázania totožnosti a oprávnenosti pobytu na území SR. Žalovaný sa s touto rozporuplnosťou vysporiadal v tom zmysle, že dôvody na jeho prítomnosť nie sú tak

závažné, pretože sa môže brániť v trestnom konaní prostredníctvom svojho právneho zástupcu a priklonil sa k uznaniu prednosti záujmu na jeho neprítomnosti.

Krajský súd, vychádzajúci z čl. 50 Ústavy SR a čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru, konštatoval, že nikto iný nemá právo rozhodnúť o tom, či obvinený sa bude obhajovať sám alebo prostredníctvom právneho zástupcu. Právo obhajoby je jedným zo základných ľudských práv, ktoré je nutné rešpektovať a ktorých obmedzenie by mohlo vyplývať len zo zákona. Počas priebehu trestného konania má obvinený nielen právo na zúčastňovanie sa na jednotlivých procesných úkonoch, ale i zákonnú povinnosť a toto právo nie je možné obmedziť s poukazom na to, že tieto úkony, resp. účasť na nich sa môže vykonávať prostredníctvom právneho zástupcu.

S uvedeným tvrdením krajského súdu sa Najvyšší súd SR nemohol stotožniť, nakoľko v obdobnej veci v rozsudku sp. zn. 1Sža/42/2010 zo dňa 08.06.2010 už vyslovil svoj právny názor odlišný od názoru krajského súdu: *„Treba zdôrazniť, že vo veciach pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky postupujú príslušné správne orgány výslovne podľa ustanovení zákona o pobyte cudzincov, a preto ani odvolací súd nemohol prihliadnuť na námietky žalobcu týkajúce sa „protichodnosti“ preskúmaných správnych rozhodnutí a účelu trestného konania vedeného proti žalobcovi, rovnako neskúmal opodstatnenosť námietky žalobcu o možnom zmarení účelu trestného konania, výkonu spravodlivosti, jeho práva na obhajobu v trestnom konaní, či jeho práva na to, aby trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Súdny sa v správnom súdnictve obmedzuje na preskúmanie zákonnosti a správnosti napadnutého rozhodnutia správneho orgánu, teda toho, či príslušné správne orgány pri vydávaní rozhodnutia postupovali v súlade s právnymi predpismi a či ich postup a rozhodnutia netrpia vadami, ktoré by mohli mať vplyv na zákonnosť správneho rozhodnutia.“*

Aj napriek tomu, že právny názor krajského súdu ohľadne protichodnosti rozhodnutia o vyhostení a vedeného trestného konania nepovažoval odvolací súd za správny, s námietkou ohľadne porušenia čl. 8 Dohovoru sa krajský súd vysporiadal správne a správne aj rozhodol o nutnosti zrušiť preskúmané rozhodnutie a vrátiť ho žalovanému na ďalšie konanie. Preto sa Najvyšší súd SR rozhodol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2Scud 3/2010-42 zo dňa 23.06.2010 potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny.

Vo všeobecnosti je možné povedať, že vyhostenie cudzinca bude vždy vo väčšej alebo menšej miere predstavovať zásah do jeho rodinného alebo súkromného života, avšak treba uviesť, že právo na rešpektovanie rodinného a súkromného života nie je právom absolútnym. V čl. 8 ods. 2 Dohovoru sú totiž stanovené možné obmedzenia tohto práva, a tak prípadný zásah do súkromného a rodinného života neznamená, že je správny orgán vždy pri takejto námietke povinný svoje rozhodnutie o vyhostení zrušiť; či tak spraví, je vždy vecou jeho správneho uváženia (pri tejto svojej činnosti však nesmie vybočiť z medzí daných zákonnou úpravou). Ustanovenie čl. 8 Dohovoru tak neukladá štátu všeobecný záväzok rešpektovať voľbu manželov alebo partnerov ohľadne krajiny ich spoločného pobytu, resp. napomáhať zjednocovaniu rodiny.

Nakoľko je však rozhodnutie o administratívnom vyhostení cudzinca a určení zákazu vstupu na územie SR rozhodnutím, ktorým sa významnou mierou zasahuje do nadobudnutých práv cudzinca, je správny orgán, rozhodujúci o takejto žiadosti, povinný vysporiadať sa so všetkými námietkami, ktoré cudzinec v konaní uviedol a tvrdený zásah do súkromného a rodinného života je pritom povinný posúdiť z hľadísk uvedených v zákone o pobyte cudzincov a hľadísk vyplývajúcich z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

Správne orgány, rozhodujúce o vyhostení, sa musia zaoberať potrebnosťou a nevyhnutnosťou administratívneho vyhostenia cudzinca vzhľadom na jeho osobu a pokiaľ dospejú k záveru, že administratívne vyhostenie cudzinca je nevyhnutné a potrebné, posúdia primeranosť takéhoto zásahu do súkromného a rodinného života cudzinca v zmysle čl. 8 Dohovoru. Ich úlohou je aj vziať do úvahy prípadné extrateritoriálne účinky čl. 8 Dohovoru v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, teda zaoberať sa otázkou, do akej miery je cudzincovi znemožnený jeho rodinný, prípadne súkromný život v jeho krajine pôvodu a do akej miery je prijímajúci štát – Slovenská republika práve z tohto dôvodu povinný umožniť mu preniesť si svoj rodinný, resp. súkromný život na jeho územie.

Žalovaný a prvostupňový správny orgán tak nepostupovali náležite v intenciách čl. 7 Ústavy SR. Prvostupňový správny orgán sa právom žalobcu v zmysle čl. 8 Dohovoru nezaoberal vôbec a žalovaný iba uviedol, že išlo o zásah, ale o zásah dovolený a žalobcove námietky ohľadne súkromného a rodinného života považoval bez dostatočného preskúmania za účelové.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. s poukazom na § 250k ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 a 5 O. s. p. tak, že žalobcovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal právo na náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právneho zástupcu v sume 152,65 eur, ktorá pozostáva:

- z náhrady trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2010 (písomné vyjadrenie k odvolaniu žalovaného zo dňa 06.09.2010) vo výške tak, ako ju uplatnil právny zástupca žalobcu podľa § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) - 1/6 výpočtového základu za rok 2010, t. j. 120,- eur (správne mohol právny zástupca účtovať 120,23 eur),
- z paušálu vo výške 7,21 eur v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky
- a z dane z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky v sume 25,44 eur.

Najvyšší súd nemohol priznať žalobcovi vyššiu sumu za vykonaný úkon právnej služby (120,23 eur namiesto 120,- eur) súc, v zmysle § 151 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p., viazaný návrhom – vyčíslením trov.

Náhradu trov je žalovaný povinný zaplatiť do rúk právneho zástupcu žalobcu v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 27. apríla 2011

JUDr. Jana Henčeková, PhD., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková